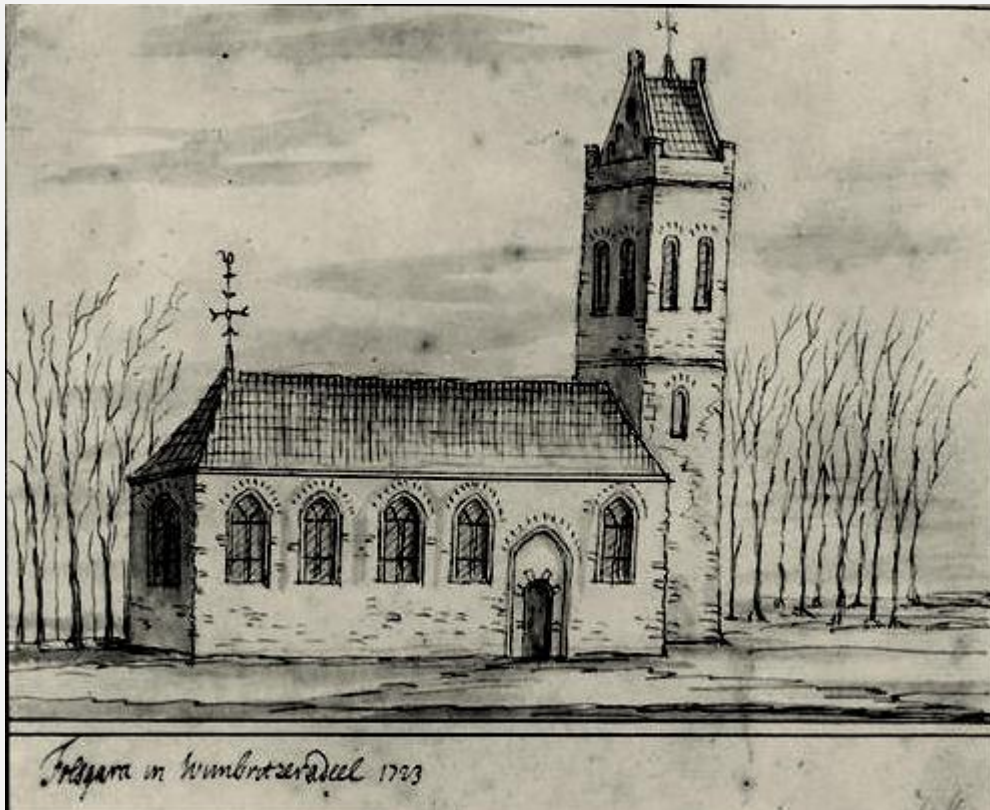

Dorpscanon van Folsgeare

Anne Wytzes

© Foto Stichting Monumenten SWF

Tekening van Jacobus Stellingwerf uit 1723 van de kerk anno 1535

Anne Wytzes

Anne Wytzes uit Folsgeare kreeg voor moord op Jantje Feijtes en Stijntje Jans de zwaarste straf die begin 17^e eeuw gegeven kon worden.

Hij werd geradbraakt!

Hier volgt het verhaal waarom hij deze straf kreeg uit Criminele sententies : Hof van Friesland 23-10-1717

Op zondag 30 augustus 1716 begaf Anne Wytzes, sinds enige tijd woonachtig op de Olde Galileën in Leeuwarden, zich naar de woning van Seerp Beerns en Jantje Feijtes te Goutum, met het doel daar te gaan stelen. Hij wist dat Seerp Beerns niet thuis was. De bovendeur was open en het kostte geen moeite om de onderdeur

Dorpscanon van Folsgeare

Anne Wytzes

van de grendel te doen en zo door het portaaltje in de kamer te komen, waar de 70-jarige Jantje Feijtes in haar stoel zat.

***“dat de gev. sich als doen niet heeft ontsien, om haer Jantje Feijtes een vrouw van over de seventig jaren oud en sittende op een stoel aan te tasten met de banden van eigen onderst de keel te binden en alsoo op een moordadige wijze te wurgen en om hals te brengen, dat deze Jantjen Feijtes aldus vermoort zijnde, de gev. is gegaen naer een kast en aldaer de sleutel in vindende, de kast heeft geopent, en uijt een tinnenkop daerinne staende heeft gestolen een goede som gelds, bestaende uijt schellingen, sestehalve, dubbele stvrs, en andere soorte van geld, dat de gev. sigh nae sulx met dit gestolene geld uijt 't huys van Seerp Beerns heeft begeven nae 't Dijokshuijsje staende op de Heerwegh, en so voorts weder naer de stad.*”**

Niemand wist dat hij, Anne, deze moord gepleegd had en vergeefs zocht men naar de dader. Dit gaf de slechte burger de nodige moed en op 25 oktober 1716, weer op een zondagmorgen, ging de moordenaar opnieuw op stap door de Wirdumerpoort naar het Rapenburg bezuiden Huizum.

Het huis van Tietje Murks was deze keer het doel, de deuren van de woning stonden open. Tietje was niet thuis, maar haar dochter Stijntje Jans van 20 jaar wel....

***“en als doen haer Stijntje Jans op een gruwelijcke en onmenschelike wijze heeft gewurgt en vermoort dat dese Stijntje Jans alsoo moordadigh om hals gebracht sijnde “*”**

In de kast lagen 19 Karolingische guldens aan geld en deze werden door het onmens meegenomen. Doch hiermee had hij dan ook al zijn wrede lusten botgevierd en was het de beul die nu zijn lusten op hem kon botvieren, want Anne Wytzes werd gearresteerd en op 23 oktober 1717 stond hij voor het Hof, dat vonnis wees als volgt:

***“ Omt bij den Scherprechter op't schavot geleijdt aldaar geradbraakt , 't hoeft met een bijl van 't lichaam gescheiden en alsoo van 't leven ter dood gebracht te worden , en ordonneerende voorts dat 't lichaam omtrent de galgen aan een radt anderen ten afschrick, spiegel en exempel sal worden gestelt. “*”**

Dorpscanon van Folsgeare

Anne Wytzes

Daar kon Anne Wytzes het mee doen en Friesland was van een gevaarlijk sujet verlost. Maar uiteindelijk vragen wij ons af wie er nu wreder is geweest, de rechter, de beul of Anne Wytzes want wanneer we dergelijke moordpraktijken, verminkingen enz. op punten gaan tellen, zou de moordenaar in waardering de beul wel niet veel ontlopen.....

Colofon

Tekst: Atse Bruin

Bewerking: Wytske Heida

Foto: Stichting Monumenten SWF